

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

KTKP010 Oppiminen ja ohjaus

Oppiminen ja vuorovaikutus

19.9.2022 Eija Pakarinen ja Jenni Salminen

Oppiminen ja ohjaus -opintojakson kokonaisuus

29.8.2022	12:30-14:00	Ulla Maija Valleala	Opintojakson orientaatio, oppimiskäsitykset
5.9.2022	12:30-14:00	Eija Hanhimäki ja Kaisu Peltoperä	Oppiminen elämänkulun eri vaiheissa, ohjauksen etiikka
tallenne		Mirja Tarnanen	Oppimisen arvioinnin erilaiset menetelmät
19.9.2022	12:30-14:00	Eija Pakarinen ja Jenni Salminen	Oppiminen ja vuorovaikutus
26.9.2022	12:30-14:00	Kaikki luennoitsijat	Paneelikeskustelu

Seuraavalla kerralla on paneelikeskustelu, jossa mukana opintojakson luennoitsijat. Voitte mieltä luennoitsijoille kysymyksiä itsenäisesti tai demoryhmissä. Lähettäkää kysymykset Minni Matikaiselle **ke 21.9. mennessä:**

minni.s.matikainen@jyu.fi

Kysymyksiä ja kommentteja voi esittää myös paneelikeskustelun aikana

Luennon sisältö

- 1) Vuorovaikutus, ohjaaminen ja oppiminen
- 2) Teoreettisia näkökulmia oppimisen ja vuorovaikutuksen tarkasteluun
- 3) Teaching Through Interactions (TTI) Vuorovaikutuksen avulla oppimisen malli

Klikkaa itsesi AnswerGardeniin
viereisellä linkillä tai lue QR-koodi
puhelimellasi.

Millaista sinun mielestäsi on
myönteinen vuorovaikutus
oppimistilanteessa?

Käytä yksittäisiä sanoja.
Syötä jokainen sana yksi kerrallaan.
Sanan pituus max. 20 merkkiä

<https://answergarden.ch/2702567>

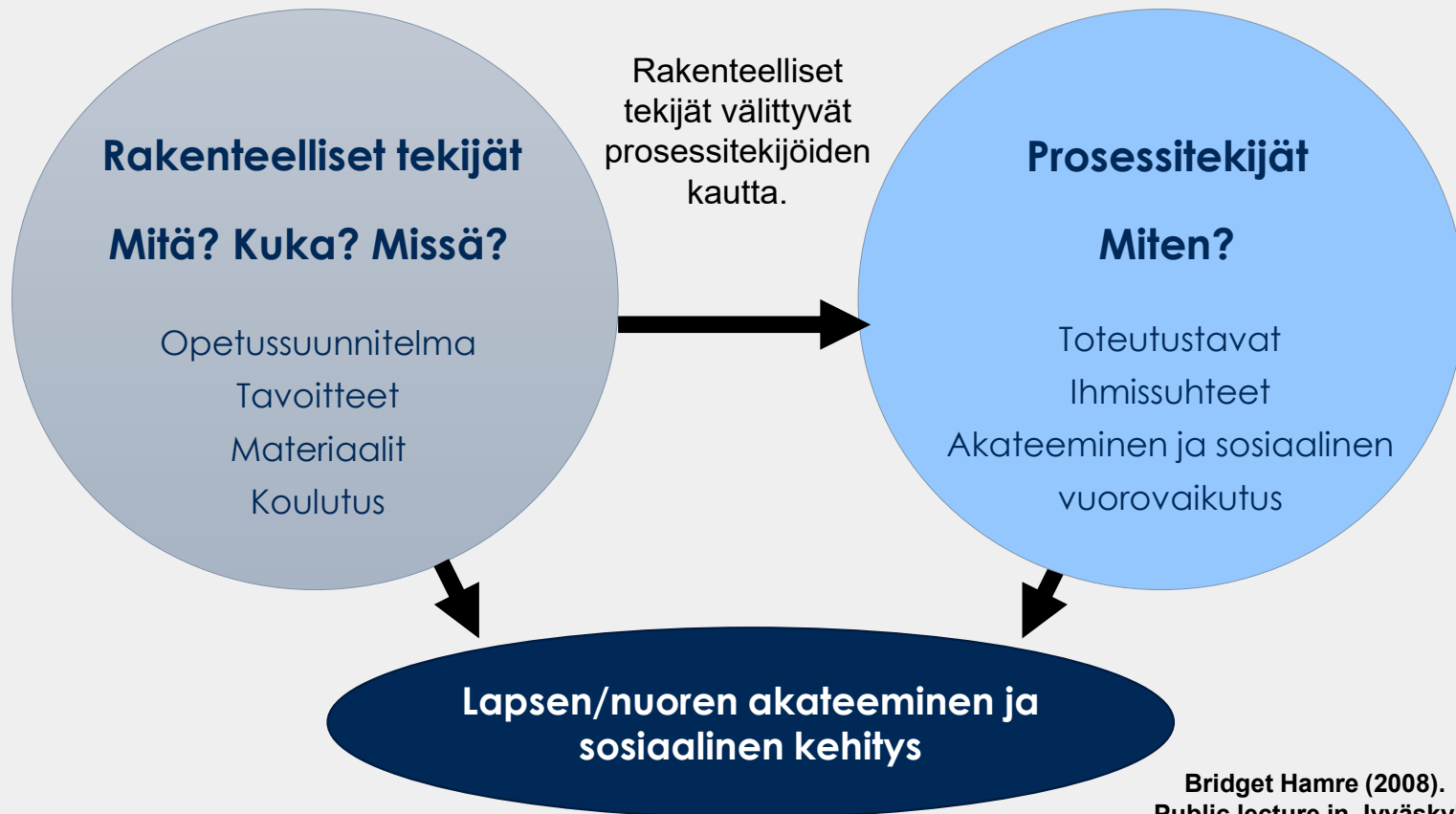
Vuorovaikutus (*interaction*)

- kahden tai useamman ihmisen välistä *vastavuoroista* kommunikaatiota (Hinde, 1987; Pianta, 1999).
  - Vuorovaikutuksen laatu riippuu molemmista / kaikista osapuolista
  - Asenteet, tunteet ja aikomukset
- on ajallisesti jatkuvaa ja rakentuvaa.
  - Aiemmat vuorovaikutuskokemukset vaikuttavat myöhempiin, mutta *vuorovaikutusta voi myös oppia*
- on relationaalisesti rakentuvaa, eli vuorovaikutukseen vaikuttavat mm. *tilanne* ja *kulttuuri* eri tasoillaan (Bronfenbrenner, 1979; Greeno ym. 1998).

Oppimiseen vaikuttavat tekijät

Bridget Hamre (2008).
Public lecture in Jyväskylä

15.9.2022

Teoreettisia näkökulmia oppimisen ja vuorovaikutuksen välisen yhteyden tarkasteluun

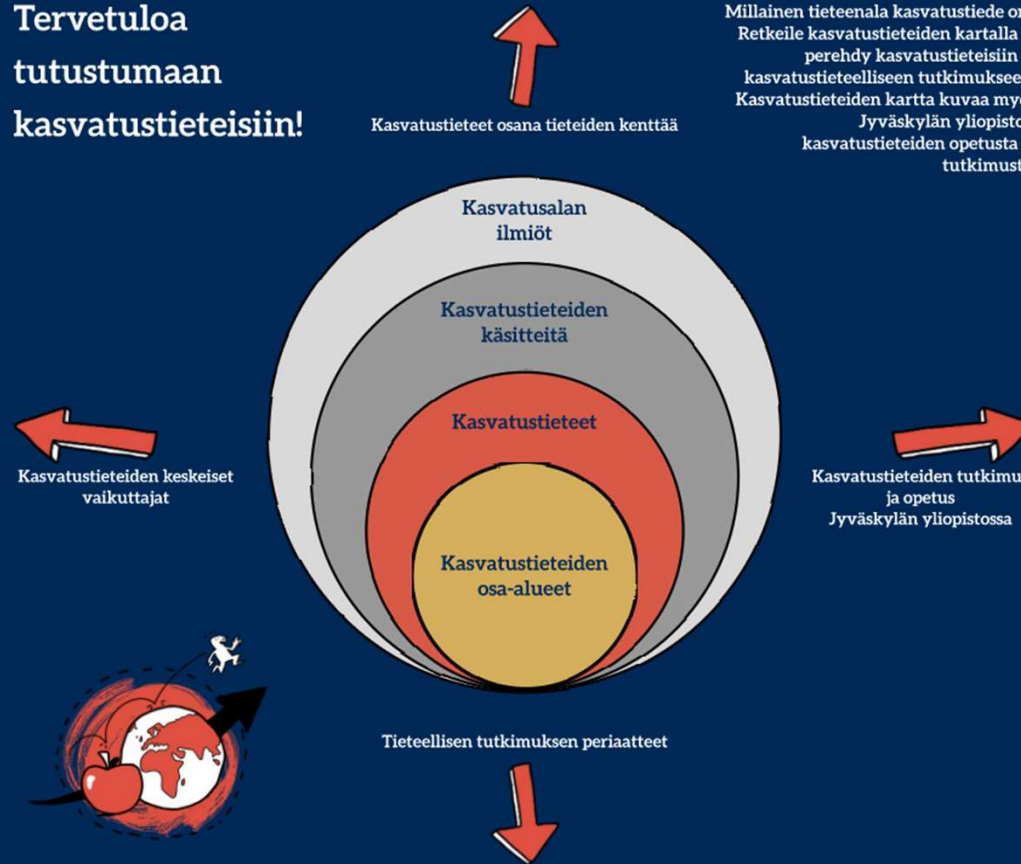

Kasvatustieteen kartta

edumap.jyu.fi

Tervetuloa
tutustumaan
kasvatustieteisiin!

Millainen tieteenala kasvatustiede on?
Retkeile kasvatustieteiden kartalla ja
perehdy kasvatustieteisiin ja
kasvatustieteelliseen tutkimukseen.
Kasvatustieteiden kartta kuvaa myös
Jyväskylän yliopiston
kasvatustieteiden opetusta ja
tutkimusta.

Teoreettisia näkökulmia oppimisen ja vuorovaikutuksen välisen yhteyden tarkasteluun

- Ekologinen systeemiteoria (Bronfenbrenner & Morris, 1998, 2006)
- Kiintymyssuhdeteoria (Ainsworth et al., 1978; Bergin & Bergin, 2009; Bowlby, 1982)
- Itsemääräämisteoria (self-determination theory, self-systems theory) (Deci & Ryan, 2000)
- Transactional model of development (evokatiivisuus) (Nurmi, 2012; Sameroff, 2009)

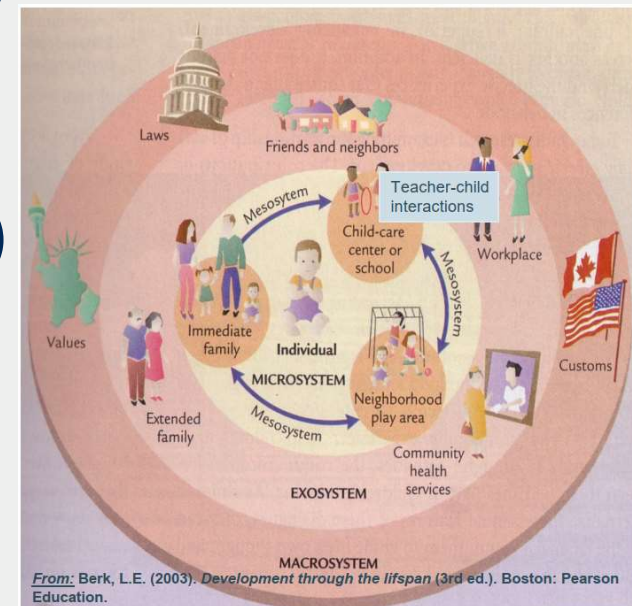

Teoreettisia näkökulmia oppimisen ja vuorovaikutuksen tarkasteluun

Ekologinen systeemiteoria (Bronfenbrenner & Morris, 1998, 2006)

- Kehityspsykologinen teoria
- Päivittäinen vuorovaikutus ja ohjaukäytänteet (= kehityksen lähiprosessit; proximal processes)
- Oppimisen ja kehityksen moottoreina
- Oppiminen ja ohjaus ei tapahdu tyhjiössä, laajempi konteksti (yhteiskunta, arvot, normit, kulttuuri)

Teoreettisia näkökulmia oppimisen ja vuorovaikutuksen tarkasteluun

Kiintymyssuhdeteoria (Ainsworth & Bowlby, 1991; Bergin & Bergin, 2009; Bowlby, 1982)

- Vanhemmuuden tutkimus
- Lapsella on **taipumus kiintyä** häntä hoitavaan aikuiseen
- Kiintymyksen kohteesta tulee myös eräänlainen **turvallisuuden lähde** (teacher as a secure base and safe haven; Verschueren & Koomen, 2012)

Lapsi voi keskittyä ympäristön tutkimiseen ja uuden oppimiseen

- Kun opettaja/ohjaaja on oppilaille turvallinen aikuinen, lapsi/nuori voi vapautuneemmin keskittyä opetukseen, osallistua ja oppia uusia asioita
- Varhaiset kokemukset rakentavat pohjaa pitkälle aikuisuuteen. Oppijan aikaisempien kokemusten tuntemus tärkeää

Teoreettisia näkökulmia oppimisen ja vuorovaikutuksen tarkasteluun

Itsemääräämisteoria/itseohjautuvuusteoria (Deci & Ryan, 2000; Ryan & Deci, 2000)

- Oppijoilla on tarve kokea **itsenäisyyttä** (autonomy), **pätevyyttä** (competence) sekä **yhteenkuuluvuutta** (relatedness)
- Yhteenkuuluvuuden tarve viittaa tarpeeseen olla vuorovaikutuksessa muiden kanssa, kuulua osaksi ryhmää ja olla osallinen
  - / **“Minusta välitetään, kuulun tähän ryhmään.”**
  - / **“Olen arvokas.” “Mielipiteilläni on väliä.”**
  - / **Nähdyksi ja kuulluksi tuleminen**
- Viime aikoina on nostettu esille myös se, että opettajalla on nämä samat tarpeet ja että esim. toimiva vuorovaikutus ja hyvät suhteet oppilaiden kanssa ruokkivat opettajan hyvinvointia (Spilt et al., 2011)

Teoreettisia näkökulmia oppimisen ja vuorovaikutuksen tarkasteluun

Evokatiivisuus eli oppija reaktioiden herättäjänä

Transactional model of development (evokatiivisuus)

(Nurmi, 2012; Sameroff, 2009)

- Vuorovaikutus ei ole vain yhdensuuntaista (vrt. opettajan professio, opettaja-oppija/ kasvattaja-kasvatettava valta-asetelma)
- Oppijan ominaisuudet, luonteenpiirteet, yksilölliset toimintatavat, tyypillinen tapa oppia jne. vaikuttavat opettajaan/ohjaajaan
- Ohjauksen adaptiivisuus
- Oppimisen oikea-aikainen tukeminen, tuen vaikuttavuuden seuraaminen ja oppijoiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaaminen

- Oppijat herättävät (**evoke**) reaktioita opettajassa (Nurmi, 2012)
  1. Kognitiot: esim. käsitykset oppilaiden luonteenpiirteistä ja oppimisen tavoista
  2. Tunteet: esim. tyytyväisyys kun oppiminen etenee; turhautuminen ja vihastuminen kun oppilaat käyttäytyvät huonosti ja rikkovat sääntöjä
- Opettajassa herättää tyypillisesti **myönteisiä** tunnekokemuksia (esim. vähemmän konflikteja, enemmän läheisyyttä) suhteessa lapseen:
  - / Lapsen prososiaalisuus (sosiaalinen kompetenssi, sosiaalisuus)
  - / Korkea motivaatio ja sitoutuminen koulunkäyntiin
  - / Hyvä menestys koulussa (esim. lukutaito, matikkataidot, älylliset valmiudet)
- Opettajassa **kielteisiä** tunnekokemuksia virittävät
  - / Ulospäin ja sisäänpäin suuntautuvat ongelmat (esim. ylivilkkaus, aggressiivisuus, vetäytyminen)
- Opettajan havainnoilla lasten yksilöllisistä ominaisuuksista on vaikutuksia vuorovaikutukseen ja opetukseen (vrt. ohjauksen etiikka)

Pohdinta

Kuva: Pixabay

Mieti **aikaisempia oppimiskokemuksiasi** ja palauta mieleesi joku muisto **opettajasta/kasvattajasta/ ohjaajasta, joka on ollut sinulle jollain tavalla merkityksellinen**

Voit pohtia laajasti **sinulle merkityksellistä vuorovaikutusympäristöä** 'vauvasta-vaariin' periaatteella

**Teaching Through Interactions
(TTI-malli/viitekehys);
Vuorovaikutuksen avulla oppimisen
malli**

VUOROVAIKUTUKSEN LAATU

*(Teaching Through Interactions (TTI) framework;
CLASS K-3; CLASS-S, mm. Hamre ym. 2013; Hafen ym. 2015;
CLASS-Toddler, La Paro et al., 2012; Pre-K, Pianta et al., 2008)*

Tunnetuki

Myönteinen ilmapiiri

Kielteinen ilmapiiri

Opettajan
sensiivisyys

Oppijoiden
näkökulmien
huomioon ottaminen

Ryhmän ohjaaminen

Käyttäytymisen
sääntely

Tuotteliaisuus

Ohjauksen muodot

Oppimisen ohjaaminen

Käsitteiden oppiminen

Kielellinen
mallintaminen

Palautteen laatu

Dialoginen opetus

VUOROVAIKUTUKSEN LAATU

*(Teaching Through Interactions (TTI) framework;
CLASS K-3; CLASS-S, mm. Hamre ym. 2013; Hafen ym. 2015)*

Tunnetuki

Myönteinen ilmapiiri

Kielteinen ilmapiiri

Opettajan
sensiivisyys

Oppilaiden
näkökulmien
huomioon ottaminen

Ryhmän ohjaaminen

Käyttäytymisen
sääntely

Tuotteliaisuus

Ohjauksen muodot

Oppimisen ohjaaminen

Käsitteiden oppiminen

Kielellinen
mallintaminen

Palautteen laatu

Dialoginen opetus

Tunnetuki

- **Myönteinen ilmapiiri**
  - / Ihmissuhteet luokassa
  - / Myönteiset tunteet
  - / Myönteinen kommunikointi
  - / Keskinäinen kunnioitus
- **Opettajan sensitiivisyys**
  - / Tietoisuus tarpeista
  - / Tarpeisiin vastaaminen
  - / Ongelmien ratkaiseminen
  - / Oppilaiden turvallisuuden tunne
- **Oppijoiden tarpeisiin vastaaminen: akateemisten, sosiaalisten ja emotionaalisten tarpeiden tiedostaminen ja niihin vastaaminen**
- **Oppijoiden näkökulmien huomioiminen**
  - / Joustavuus
  - / Autonomian tukeminen
  - / Mahdollisuus ilmaista itseään
  - / Mahdollisuus liikkua
- **Kielteinen ilmapiiri (sen puuttuminen)**
  - / Kielteiset tunteet
  - / Rangaistuksilla kontrollointi
  - / Sarkasmi ja epäkunnioitus
  - / Vakava-asteinen kielteisyys (kiusaaminen)

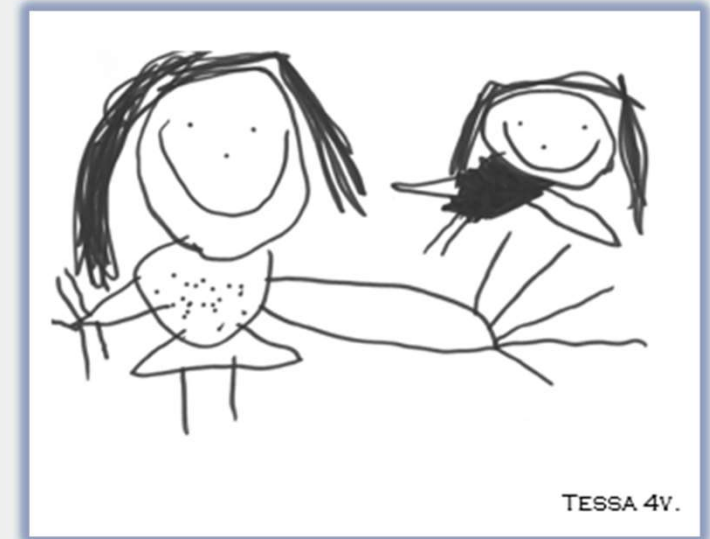
Sosiaalinen vuorovaikutus

(Hamre ym., 2013; Pianta, La Paro, & Hamre, 2008; OPA-hanke)

Tutkimustuloksia tunnetuen merkityksestä

- Mitä korkeampi tunnetuen laatu (erit. ilmapiirin lämpö ja myönteisyys), sitä vähemmän häiritsevää käyttäytymistä taaperoryhmissä (La Paro ym., 2014).
- Korkeampi tunnetuen laatu 2–3- vuotiaiden päiväkotiryhmissä
  - ennusti lasten **sosiaalista taitavuutta (yhteistyötaidot ja empaattisuus)** (Broekhuizen ym., 2017) Alankomaissa.
  - ja oli yhteydessä lasten vahvempaan taitoon **säädellä omaa toimintaansa** (*inhibition control*) arjen tilanteissa (Salminen ym., 2021a) suomalaisessa varhaiskasvatuksessa.

Tutkimustuloksia tunnetuen merkityksestä

- Mitä vahvempi tunnetuki luokassa oli ensimmäisellä luokalla, sitä vahvemmin oppilaat **suuntautuivat tehtäviin** vuotta myöhemmin (Pakarinen ym., 2014)
- Tunnetuen on todettu olevan yhteydessä **sosiaalisten taitojen** (mm. Allen ym., 2012; Mashburn ym., 2008; Pakarinen ym., 2020; Rimm-Kaufman ym., 2002) ja **akateemisten taitojen** kehitykseen (mm. Curby ym., 2013)
- Tunnetuki erityisen tärkeää oppilaille, joilla muita **heikommat taidot** tai oppimiseen liittyviä **pulmia** (Cadima ym., 2010; Hamre & Pianta, 2005; Silinskas ym., 2017)
- Opettajan osoittaman sensitiivisyyden on havaittu tukevan oppijoiden **motivaatiota ja oppimista** (mm. Allen ym., 2012; Rimm-Kaufman ym., 2002)

OPA-hanke

Tutkimustuloksia tunnetuen merkityksestä

- Yläkoululaiset, joiden opettajan havaittiin tarjoavan korkeampaa tunnetukea, raportoivat myös vahvempaa **kouluun kiinnittymistä** (Virtanen ym., 2014).
- Opettajan tarjoama tunnetuki lisäsi yläkoululaisten oppituntikohtaisesti mitattua **emotionaalista kiinnittymistä** matematiikassa ja äidinkielessä (Pöysä ym., 2019).
- Tunnetuki voidaan nähdä oppimisen kivijalkana (precondition): ilman tunnetukea muiden osa-alueiden hyödytkin voivat jäädä saavuttamatta (Virtanen ym., 2015).

→ ***Nähdyksi, kuulluksi ja kohdatuksi tuleminen*** tärkeää kaikenikäisille oppijoille!

OPA-hanke

VUOROVAIKUTUKSEN LAATU

*(Teaching Through Interactions (TTI) framework;
CLASS K-3; CLASS-S, mm. Hamre ym. 2013; Hafen ym. 2015)*

Tunnetuki

Myönteinen ilmapiiri

Kielteinen ilmapiiri

Opettajan
sensiivisyys

Oppilaiden
näkökulmien
huomioon ottaminen

Ryhmän ohjaaminen

Käyttäytymisen
sääntely

Tuotteliaisuus

Ohjauksen muodot

Oppimisen ohjaaminen

Käsitteiden oppiminen

Kielellinen
mallintaminen

Palautteen laatu

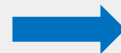
Dialoginen opetus

Ryhmän ohjaaminen

- **Selkeät odotukset**
  - / Selkeys ja johdonmukaisuus
  - / Oppijat tietävät, miten toimia
  - / Struktuurin sanallistaminen
- **Osallistumisen tukeminen**
  - / Edistää osallisuutta
  - / Opettajan kiinnostus ja kannustus
  - / Opetuksen rytmittäminen
- **Selkeät oppimistavoitteet**
  - / Orientoituminen
  - / Kertaaminen, tiivistäminen
  - / Uudelleen suuntaaminen
  - / Selkeä, hyvin organisoitu esittäminen
- **Toiminnan ennakointi (proaktiivisuus)**
  - / Havaintojen tekeminen
  - / Myönteiseen keskittyminen
  - / Matala reaktiivisuus

Oppijan kiinnittyminen

- / Osallistuminen
- / Keskittyminen
- / Sinnikkyys

OPA-hanke

Ryhmän ohjaaminen

- Tutkimukset osoittavat, että **odotusten selkeys** ja sovittujen sääntöjen **johdonmukainen** noudattaminen edistävät oppimisen kannalta suotuisan ilmapiirin muodostumista
- Oppijoiden sitoutumista odotusten mukaiseen toimintaan tuetaan keskittymällä **myönteiseen** toimintaan ja antamalla **palautetta onnistumisista**
- Ennakoitavuus ja positiivinen palaute ovat tärkeitä niin **koko ryhmän** kuin **yksittäisen** oppijan käyttäytymisen tukemisessa

(Epstein ym., 2008; Kern & Clemens, 2007; Närhi ym. 2015, 2016; ProKoulu; ProVaka)

OPA-hanke

Ryhmän ohjaaminen = ”Set the table for learning”

- **Selkeät tavoitteet** ja niiden vahvistaminen edistävät työskentelyä (Emmer & Stough, 2001; Pianta ym. 2012)
- Huolellinen etukäteissuunnittelu, oppimistilanteiden **monitorointi** sekä oppijan toiminnan **seuraaminen** ja tarpeiden **ennakointi** tukevat opettajan proaktiivista toimintaa oppimistilanteissa (OPA-hanke)
- **Kiinnostavien tehtävien** ja **aktiviteettien** tarjoaminen vahvistaa **oppimiseen kiinnittymistä** ja oppimistuloksia (Pianta ym. 2008)
- **Myönteiseen palautteeseen** keskittyvän ja **proaktiivisen ohjauksen** on havaittu edistävän oppijoiden mahdollisuuksia **parempiin oppimistuloksiin** ja **toivottuun käyttäytymiseen** sitoutumiseen (Kern & Clemens, 2007; Närhi ym., 2016)
- **Lasten häiritsevän leikin määrä väheni** sellaisten opettajien luokissa, joissa vuorovaikutus **ryhmän ohjaamisen ulottuvuudella** oli korkeatasoista (Bulotsky-Shearer ym. 2020).
- **Vähäinen** opettajan kokemus **stressiä** ja **korkeatasoinen ryhmän ohjaamisen laatu** ennustivat lasten parempaa oppimismotivaatiota, joka oli edelleen yhteydessä **lasten äännetietoisuuteen** (Pakarinen ym. 2010).

VUOROVAIKUTUKSEN LAATU

*(Teaching Through Interactions (TTI) framework;
CLASS K-3; CLASS-S, mm. Hamre ym. 2013; Hafen ym. 2015;
CLASS-Toddler, La Paro et al., 2012; Pre-K, Pianta et al., 2008)*

Tunnetuki

Myönteinen ilmapiiri

Kielteinen ilmapiiri

Opettajan
sensiivisyys

Oppilaiden
näkökulmien
huomioon ottaminen

Ryhmän ohjaaminen

Käyttäytymisen
sääntely

Tuotteliaisuus

Ohjauksen muodot

Oppimisen ohjaaminen

Käsitteiden oppiminen

Kielellinen
mallintaminen

Palautteen laatu

Dialoginen opetus

Oppimisen ohjaaminen

- Ohjaaja voi tukea oppimismotivaatiota tarjoamalla **tukirakenteita ja ohjaavaa palautetta** oppimiseen oppijan tarpeiden mukaisesti myönteisten kokemusten saavuttamiseksi (Lerikkanen & Pakarinen, 2018).
  - / Ajattelutaitojen tuki (mm. avoimet kysymykset, ongelmanratkaisu, uuden tiedon kytkeminen oppijan kokemusmaailmaan ja aiempaan tietoon)
- **Kielen keskeinen rooli oppimisen tukemisessa** (kielellinen mallintaminen, käsitteiden oppiminen). Vrt. sosiokulttuurinen näkemys oppimisesta (Vygotsky 1978).
- Kielitietoisuus ja koulun monikielisyys ja –kulttuurisuus (Aalto ym., 2019; POPS, 2014)
- Vuorovaikutuksessa tapahtuva arviointi (formatiivinen arviointi), prosessipalaute

Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society: the development of higher psychological processes. Cambridge, MA: Harvard University Press

Aalto, Mustonen, Järvenoja, & Saario (2019). Monikielisen oppijan matkassa. Verkkosivusto opettajankoulutukseen. Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitos. Saatavilla: <https://monikielisenoppijanmatkassa.fi>.

Scaffolding

- ... on oppijalle oikea-aikaisesti tarjottavaa tukea (Kajamies, 2017; Mercer & Littleton, 2007).
- Sosiokulttuurinen lähestymistapa (Ihmisyden sisäsyntyisesti sosiaalinen ja vuorovaikutteinen luonne)
  - / Osallistuva näkökulma (*Guided participation*) (Rogoff, 2003)
  - / Lähikehityksen vyöhyke (Vygotsky, 1978)
- Kolme keskeistä tehtävää
  - a) **Mahdollistaminen**: responsiivisuus, yksilöllinen ja mukautettu tuki
  - b) **Häipyminen**: tuen asteittainen poistuminen ajan kuluessa
  - c) **Vastuun siirtäminen**: vastuun siirtäminen oppimisesta aikanaan oppijalle itselleen (Van de Pol, Volman & Beishuizen, 2010)
- Ei koske vain sisältöjen oppimista, vaan laajemmin oppimaan oppimisen taitoja.
- Voi olla koko oppijoiden ryhmän tasoinen, tilanteeseen mukautuva yleinen toimintatapa, mutta myös yksittäistä oppilasta koskeva hienovarainen, pienessä hetkessä tapahtuva tuki.
- Huom! Ei vain opettajan antama tuki, vaan myös vertaisryhmä tärkeässä roolissa.

Oppimisen ohjaaminen tukee monipuolisesti jo pienten lasten kehitystä

- Jos varhaiskasvatuksen henkilöstö hyödyntää seuraavia vuorovaikutuskeinoja systemaattisesti 2-3-vuotiaiden kanssa
  - / Tietoinen läsnäolo & aktiivinen toiminnan tukeminen
  - / Oikea-aikainen palaute, kannustaminen ja vahvistaminen
  - / Rikas kielen käyttö, mallintaminen, vuorovaikutuksen repertuaarin laajentaminen
- Lapset **säätelävät tehokkaammin omaa toimintaansa** ja ovat **tarkkaavaisempia** (Salminen ym. 2021a).
- Lapset **käyttäytyvät empaattisemmin** toisiaan kohtaan (Salminen ym. 2022).

Palaute ja arviointi

- **Oppimisen tukeminen**
  - / Oppimisen ohjaaminen ja tukeminen lähikehityksen vyöhykkeellä
  - / Oppimista suuntaavat vihjeet
- **Palauteketjut**
  - / Vastavuoroisuus
  - / Jatkokysymykset
- **Oppilaan vastausten hyödyntäminen**
  - / Oppilaiden ajatusten sanallistaminen
  - / Selventäminen
  - / Laajentaminen
- **Palautteen kohdistuminen**
  - / Kohdennettu palaute
  - / Palaute osallistumisesta ja sinnikkyydestä
  - / Palaute tehtävässä edistymisestä
- **Oppimisen taitojen tukeminen**
  - / Palaute oppimisprosessista
  - / Itseohjautuvuuden vahvistaminen
  - / Työvälineiden tarjoaminen oman toiminnan havainnoimiseen ja ohjaamiseen

OPA-hanke

Opetuskeskustelu/dialogisuus

- Opetuskeskusteluiden on havaittu **edistävän oppimista** (Muhonen ym., 2018; Sedova ym., 2020).
- Opetuskeskustelua voi edistää esim. Alexanderin (2006, 2009) dialogisuuden periaatteita noudattaen (Lehesvuori ym., 2013), myös hyvin pienillä lapsilla (Salminen ym., 2021b).
- Dialogisuuden periaatteita ovat:
  - 1) **Kollektiivisuus**: Oppijat ja oppimisen ohjaaja keskustelevat ja työskentelevät yhdessä joko pienemmissä ryhmissä tai koko ryhmän kesken.
  - 2) **Vastavuoroisuus**: Oppimisen ohjaaja ja oppijat kuuntelevat toisiaan ja ottavat huomioon eri näkökulmia.
  - 3) **Kannustavuus**: Oppijat esittävät ajatuksiaan vapaasti ilman “väärän vastauksen” pelkoa. Kaikki auttavat toisiaan yhteisen ymmärryksen saavuttamisessa.
  - 4) **Kumulatiivisuus**: Oppimisen ohjaaja ja oppijat huomioivat toistensa ideoita ja kokemuksia ja rakentavat niiden varaan uutta asiaa opiskeltaessa.
  - 5) **Tarkoituksenmukaisuus**: Opetusvuorovaikutusta suunnitellaan siten, että se edesauttaa oppimiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Alexander, R. (2006). *Towards dialogic teaching*. (3rd ed.). New York: Dialogos.

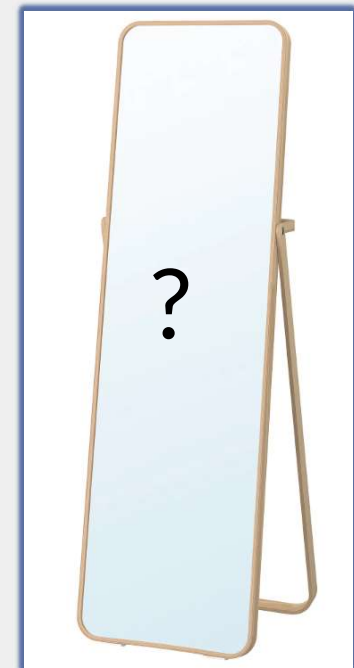
Alexander, R. (2009). Towards a comparative pedagogy. In R. Cowen & A. M. Kazamias (Eds.), *International Handbook of Comparative Education* (pp. 923–939).

OPA-hanke

Miten vuorovaikutusta voi arvioida ja kehittää käytännössä?

- Vuorovaikutus ei ole staattista vaan alati muuntuva ja sitä voi kehittää
  - Ekologinen näkökulma: Ympäröivä maailma muuttuu, samalla myös vaatimukset vuorovaikutustaidoille muuntuvat
- Arviointi osana päivittäistä työskentelyä ja vuorovaikutusta
- Oman toiminnan havainnointi, tietoiseksi tuleminen!
  - Reflektiivinen työote, kollegiaalinen tuki
  - Jakamisen kulttuuri, palaute
  - Vuorovaikutuskumppanit ovat myös tärkeitä peilejä (vrt. evokatiivisuus)
- Interventiotutkimuksista lupaavia suuntaviivoja systemaattisesta vuorovaikutustaitojen kehittämisestä

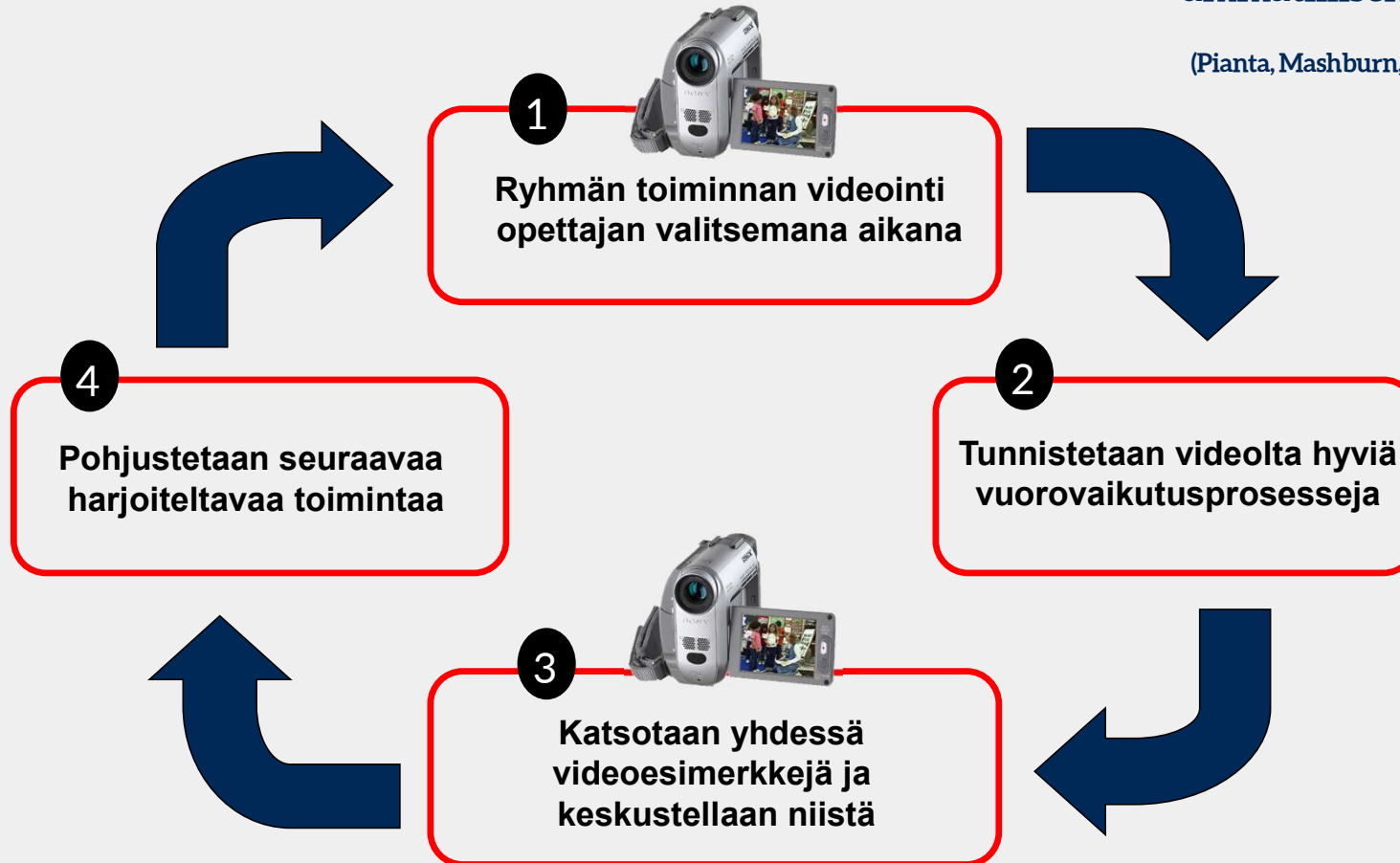

Vuorovaikutuksen kehittäminen toiminta-palaute-arviointi

Esimerkki 'My Teaching Partner' –menetelmästä opettajien ammatillisen kehittymisen tukena

(Pianta, Mashburn, Downer, Hamre, & Justice, 2008)

Tutkimusperustaisuus ammatillisen kehittämisen taustalla.

- JYU: OPA-hanke ja opetusharjoitteluiden tutkimusperustainen kehittäminen (VOPA-malli)

Pöytä ym. (2021)
<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/75754>

Kotiinviemisiä – luennon keskeisin viesti

- Oppiminen ja vuorovaikutus kytkeytyvät vahvasti toisiinsa
- Tutkimustiedon ja teorian pohjalta tietyt ohjausvuorovaikutuksen piirteet ovat hyödyllisiä oppimiselle
- Ohjausvuorovaikutustaitoja voi oppia!

Pohdittavaksi

Mitä ajatuksia luento herätti?
Mitä ohjausvuorovaikutuksen piirteitä
tunnistin itsessäni?
Mitä ohjausvuorovaikutuksen osa-aluetta
haluan kehittää?

- Ainsworth, M. S., & Bowlby, J. (1991). An ethological approach to personality development. *American Psychologist*, 46, 333–341
- Allen, J., Gregory, A., Mikami, A., Lun, J., Hamre, B., & Pianta, R. (2013). Observations of Effective Teacher–Student Interactions in Secondary School Classrooms: Predicting Student Achievement With the Classroom Assessment Scoring System—Secondary. *School Psychology Review*, 42, 76-98.
- Aro, T. & Nurmi, J.-E. (2019). Motivaatio, tunteet ja oppiminen. Teoksessa T. Ahonen, M. Aro, T. Aro, M-K. Lerkkanen, T. Siiskonen (toim.) *Oppimisen vaikeudet*. Jyväskylä: Niilo Mäki Instituutti, 128-148.
- Bergin, C., & Bergin, D. (2009). Attachment in the classroom. *Educational Psychology Review*, 21, 141–170.
- Bowlby, J. (1982). *Attachment and loss: Vol. 1. Attachment (2nd Ed.)*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1988). *A secure base: Parent-child attachment and healthy human development*. Basic Books.
- Brophy, J. (1999). *Teaching*. Educational Practices Series 1. Paris: International Academy of Education and International Bureau of Education.
- Bulotsky-Shearer, R. J., Fernandez, V. A., Bichay-Awadalla, K., Bailey, J., Futterer, J., & Qi, C. H. (2020). Teacher-child interaction quality moderates social risks associated with problem behavior in preschool classroom contexts. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 67, 101103.
- Cadima, J., Leal, T., & Burchinal, M. (2010). The quality of teacher–student interactions: Associations with first graders' academic and behavioral outcomes. *Journal of School Psychology*, 48, 457–482.
- Curby, T. W., Brock, L. L., & Hamre, B. K. (2013). Teachers' emotional support consistency predicts children's achievement gains and social skills. *Early Education and Development*, 24, 292-309
- Deci, R. M. & Ryan, E. L. (2000). Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being. *American Psychologist*, 55, 68–78.
- Emmer, E. T., & Stough, L. (2001). Classroom management: a critical part of educational psychology, with implications for teacher education. *Educational Psychologist*, 36, 103–112
- Hamre, B. K., & Pianta, R. C. (2005). Can instructional and emotional support in the first-grade classroom make a difference for children at risk of school failure? *Child Development*, 76, 949–967.
- Hamre, B. K., Pianta, R. C., Downer, J. T., DeCoster, J., Mashburn, A. J., Jones, S. M., . . . Hamagami, A. (2013). Teaching through interactions: Testing a developmental framework of teacher effectiveness in over 4,000 classrooms. *The Elementary School Journal*, 113, 461-487.
- Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2009). The prosocial classroom: Teacher social and emotional competence in relation to student and classroom outcomes. *Review of Educational Research*, 79, 491-525.
- Kajamies, A. (2017). *Towards optimal scaffolding of low achievers' learning: Combining intertwined, dynamic, and multi-domain perspectives*. Väitöskirja. Turun yliopisto.
- Kern, L. & Clemens, N. H. (2007). Antecedent strategies to promote appropriate classroom behavior. *Psychology in the Schools*, 44, 65-75.
- Lerkkanen, M-K. & Pakarinen, E. (2018). Opettajan merkitys oppimismotivaatiolle. Teoksessa K. Salmela-Aro (toim.) *Motivaatio ja oppiminen*, 181-196.
- Mashburn, A. J., Pianta, R. C., Hamre, B. K., Downer, J. T., Barbarin, O. A., Bryant, D., . . . Howes, C. (2008). Measures of classroom quality in prekindergarten and children's development of academic, language, and social skills. *Child Development*, 79, 732-749

- Muhonen, H., Pakarinen, E., Poikkeus, A.-M., Lerkkanen, M.-K., & Rasku-Puttonen, H. (2018). Quality of educational dialogue and association with students' academic performance. *Learning and Instruction, 55*, 67–79.
- Närhi, V., Kiiski, T., Peitso, S., & Savolainen, H. (2015). Reducing disruptive behaviours and improving learning climates with class-wide positive behavior support in middle schools. *European Journal of Special Needs Education, 30*, 274-285.
- Närhi, V., Paananen, M., Karhu, A. & Savolainen, H. (2016). Hyvän käyttäytymisen ja tarkkaavuuden tukeminen koulussa. Teoksessa A. Ahtola (toim.) *Psyykinen hyvinvointi ja oppiminen*. Jyväskylä: PS-kustannus, 185-207
- OPA-hanke. Jyväskylän yliopisto. <https://www.jyu.fi/edupsy/fi/tutkimus/hankkeet-projects/opa>
- Pakarinen, E., Aunola, K., Kiuru, N., Lerkkanen, M.-K., Poikkeus, A.-M., Siekkinen, M., & Nurmi, J.-E. (2014). The cross-lagged associations between classroom interactions and children's achievement behaviors. *Contemporary Educational Psychology, 39*, 248-261.
- Pakarinen, E. Kiuru, N., Lerkkanen, M.-K., Poikkeus, A.-M., Siekkinen, M., & Nurmi, J.-E. (2010) Classroom organization and teacher stress predict learning motivation in kindergarten children. *European Journal of Psychology of Education, 25*, 281-300
- Pakarinen, E., Lerkkanen, M.-K. & Suchodoletz, A. v. (2020). Teacher emotional support in relation to social competence in preschool classrooms. *International Journal of Research & Method in Education*.
- Pianta, R. C., La Paro, K. M., & Hamre, B. K. (2008). *The Classroom Assessment Scoring System. Manual, Pre-K*. Baltimore, MD: Paul H. Brookes.
- Pressley, M., Roehrig, A., Raphael, L., Dolezal, S., Bohn, C., Mohan, L., . . . Hogan, K. (2003). Teaching processes in elementary and secondary education. In W. Reynolds & G. Miller (Eds.), *Handbook of psychology: Volume 7. Educational psychology* (pp. 153–176). Hoboken, NJ: Wiley..
- Pöysä, S., Vasalampi, K., Muotka, J., Lerkkanen, M.-K., Poikkeus, A.-M., & Nurmi, J.-E. (2019). Teacher-student interaction and lower secondary school students' situational engagement. *British Journal of Educational Psychology, 89*, 374-39
- Rimm-Kaufman, S. E., Early, D. M., Cox, M. J., Saluja, G., Pianta, R. C., Bradley, R. H., & Payne, C. (2002). Early behavioral attributes and teachers' sensitivity as predictors of competent behavior in the kindergarten classroom. *Journal of Applied Developmental Psychology, 23*, 451–470.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist, 55*, 68–78.
- Salminen, J., Guedes, C., Pakarinen, E., Lerkkanen, M.-K., & Cadima, J. (2021a). Teacher–child interaction quality and children's self-regulation in toddler classrooms in Finland and Portugal. *Infant & Child Development, 30*(3), e2222. <https://doi.org/10.1002/icd.2222>
- Salminen, J., Muhonen, H., Cadima, J., Pagani, V., & Lerkkanen, M.-K. (2021b). Scaffolding patterns of dialogic exchange in toddler classrooms. *Learning, Culture and Social Interaction, 28*, 100489. <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2020.100489>
- Silinskas, G., Pakarinen, E., Lerkkanen, M.-K., Poikkeus, A.-M., Nurmi, J.-E. (2017). Classroom interaction and literacy activities in kindergarten: longitudinal links to grade 1 readers at risk and not at risk of reading difficulties. *Contemporary Educational Psychology, 51*, 321–335
- Verschueren, K., & Koomen, H. M. Y. (2012). Teacher–child relationships from an attachment perspective. *Attachment & Human Development, 14*, 205–211
- Virtanen, T. E., Lerkkanen, M.-K., Poikkeus, A.-M., & Kuorelahti, M. (2014). Student behavioral engagement as a mediator between teacher, family, and peer support and school truancy. *Learning and Individual Differences, 36*, 201-206